

Nyhedsbrev

Nr. 3 Maj 2006

Indhold:

Leder	2
Generalforsamling 2006: Ny bestyrelse og strategi	3
Årsmøde 2006: Vision 2020 og Lean Construction	5
Studiepris 2006: Trimmet fodboldhold løb med sejren	7
Arbejdsgruppe: Diskussioner med krudt i!	8
Første ProcesPris til Enemærke & Petersen	10
RFID - ny teknologi i byggeriet	12
Kalender	13

Årsmøde om vision 2020

Lean Construction-DKs årsmøde 2006 tog udgangspunkt i byggeriets nye Vision 2020 - Byggeri med mening. I to halvdele gav årsmødet indblik i de udfordringer og muligheder, der ligger i Visionen. Den første del omhandlede visionens ambitioner og udfordringer med indlæg fra visionsgruppen, Erhvervs- og Byggestyrelsen, Dansk Byggeri og BAT-kartellet. Årsmødets anden del bestod af en række bud fra Lean Construction-DKs medlemmer på, hvordan deres fremadrettede praksisser kunne være med til at løfte de udfordringer, som byggeriet står overfor. I denne del var der indlæg fra nogle af de fremmeste repræsentanter fra hver af byggeriets aktører.

Side 5

Byggeriets første ProcesPris

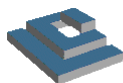
I januar uddelte Boligfonden Kuben i samarbejde med Lean Construction-DK for første gang en nyindstiftet ProcesPris. Den første modtager af prisen blev den mellemstore entreprenørvirksomhed Enemærke & Petersen a/s fra Ringsted, der har udmærket sig ved at involvere medarbejderne og dermed opnået en permanent udviklingskultur, der også giver flotte resultater på bundlinien.

Side 10

Ny bestyrelse og nye mål

Foreningen Lean Construction-DK har efter generalforsamlingen 2006 fået nye ansigter på tre pladser i bestyrelsen og hermed også en helt ny formand. Det nye formandskab i foreningens bestyrelse (med en entreprenør, en rådgiver og en bygherre) understreger, at Lean Construction er parat til at brede sig ud til alle byggeriets aktører. Læs om foreningens målsætninger for de kommende år i lederen fra den nye formand, Henrik Mielke.

Side 2

Lean Construction-DK

er en forening for personer og virksomheder med ambitioner om at trimme byggeprocessen og styrke samarbejdet i den danske byggebranche. Foreningen er det centrale sted, hvor danske aktiviteter vedrørende byggeprocessen er forankret.

Udgiver

Lean Construction-DK
c/o Teknologisk Institut
Gregersensvej
2630 Taastrup
Tlf.: +45 7220 2210
Fax +45 7220 2240
lcdk@teknologisk.dk
www.leanconstruction.dk

Redaktion

Henrik Mielke (ansv.)
Rolf Simonsen (RSI) (red.)
Tanja Wetterstein

Lay-out

Tanja Wetterstein,
Teknologisk Institut

Kan downloades fra

www.leanconstruction.dk

Kære læser

Byggebranchen har udarbejdet en fælles vision for branchen - Vision 2020. En vision med 3 fokusområder: Byggeri med mening for **S**amfundet, **B**rugerne og **B**yggesektoren. En spændende vision med ambitiøse mål og udfordringer for hele branchen. Ingen kan løfte visionen alene, hverken virksomheder, organisation eller branchedelte interesse grupper. De ambitiøse mål skal nås af en samlet byggebranche, hvor vi tænker byggeri og samfund i ét – tænker i åbenhed, samarbejde og innovation, og hvor uddannelse bliver en vigtig parameter.

Visionen omhandler udfordringer og ambitioner, men kommer ikke med anvisninger. Vi vil i foreningen Lean Construction-DK deltage aktivt og være synlige i debatten om det videre arbejde med Vision 2020. De værdier og idéer, som er fundamentet for Lean Construction-DK, er de væsentligste elementer, som efterspørges i Vision 2020. Vi kan som forening fungere som et samlende bindeled til processerne og aktørerne i byggebranchen.

Vi vil i den kommende periode arbejde med;

- Synliggørelse af foreningen bredt i byggebranchen, således at foreningen bliver en naturlig medspiller i udvikling af byggebranchen.
- Videreudvikling og forståelse for byggeprocesser i alle led, nationalt såvel som internationalt.
- Fordomsfrit samarbejde fra bygningsarbejdere til bygherrer og samfundet som helhed.
- Afprøvning af ny viden på konkrete projekter.
- Uddannelse på alle niveauer.

Lean Construction-DK står godt rustet til de udfordringer, vi står overfor i byggebranchen. Vores forening repræsenterer alle aktører i byggebranchen, og sammen kan vi gøre en forskel.

I som ikke allerede er medlemmer i foreningen; Overvej om det ikke var noget for jeres virksomhed eller organisation at blive medlem. Gennem et medlemskab kan I være med til at præge udviklingen frem mod år 2020.

I Lean Construction-DK glæder vi os til at tage udfordringerne op sammen med jer.

Henrik Mielke
Formand

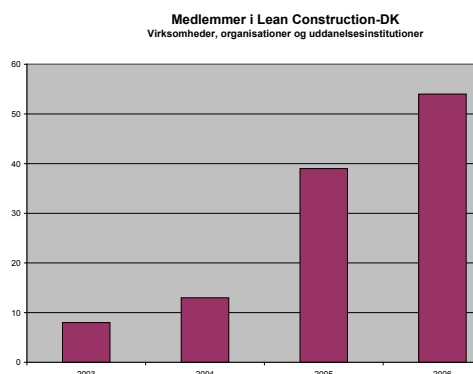
Generalforsamling 2006:

Ny bestyrelse og strategi

Torsdag den 30. marts afholdt foreningen Lean Construction-DK ordinær generalforsamling efterfulgt af et åbent møde om foreningens strategi for de næste år. Der deltog 24 fremmødte i de to møder.

Generalforsamling

Afgående formand for bestyrelsen, Peter Henningsen fra MT Højgaard, gennemgik årsberetningen for 2005 og kunne med tilfredshed konkludere, at mange af målene fra handlingsplanen var nået. Således er der kommet godt gang i de tre arbejdsgrupper, og foreningen har markeret sig både herhjemme og internationalt med en række arrangementer. Medlemstallet er endvidere steget støt fra 39 til 54 betalende medlemmer.

Betalende medlemmer 2003-2006

Sekretariatsleder Pernille Walløe fra Teknologisk Institut gennemgik herefter foreningens regnskaber samt budgettet for 2006. Foreningens årsberetning kan ses på Lean Construction-DK's hjemmeside.

Ny bestyrelse

Hvert år er fire af bestyrelsesmedlemmerne for Lean Construction-DK på valg. Steen Boesen fra BAT-kartellet modtog genvalg, mens Lars Blaaberg fra NCC og formand Peter Henningsen begge havde valgt at træde ud af

bestyrelsen. De blev takket for det store arbejde, de har lagt i foreningen. På de to pladser blev Ivan Maimann (NCC) og Henrik Mielke (Enemærke & Petersen A/S) valgt ind på bestyrelsens indstilling. Bestyrelsen har endvidere haft en hidtil ubesat plads til en bygherrerrepræsentant. Bjarne Krog Jensen fra Boligselskabet Fruehøjgaard blev valgt ind på denne plads.

Straks efter generalforsamlingen mødtes den nye bestyrelse for at konstituere sig. Ny formand bliver Henrik Mielke, mens Anders Kirk Christoffersen og Bjarne Krog-Jensen er næstformænd i foreningen. Formandsskabet repræsenterer nu treenigheden mellem bygherre, rådgiver og entreprenør, og de tre udgør sammen med sekretariatet foreningens forretningsudvalg.

Den nye bestyrelse udgøres nu af:

Formand:

Henrik Mielke (Enemærke & Petersen)

Næstformænd:

Bjarne Krog-Jensen (Fruehøjgaard)

Anders Kirk Christoffersen (NIRAS)

Øvrig bestyrelse:

Sven Bertelsen (Strategisk Rådgivning), Håkon Pettersen (Jakon), Ivan

Maimann (NCC), Jacob Ravn Thomsen (Konstruktørforeningen), Steen Boesen (BAT) og Bjørn Lykke Jensen (Teknologisk Institut).

Foreningens strategi

Efter generalforsamlingen havde bestyrelsen inviteret til et åbent møde om Lean Construction-DK's fremtidige ►

strategi. Der blev diskuteret ud fra fire brede overskrifter, og mødet gav en række gode input til bestyrelsens kommende arbejde med at udarbejde en strategi og handlingsplan for de kommende år.

En del af diskussionen gik på foreningens videnformidling, hvor eksempelvis udviklingsprojekter blev efterlyst for at kunne videreudvikle Lean Construction. Teorierne skal omsættes til praksis og afprøves for at give inspiration til de næste skridt. Projekterne kunne tilknyttes evaluatore, og resultaterne skal formidles bredt. Der blev også snakket om at redefinere arbejdsgrupperne, så de er mere fokuseret på at lave anvise-

ninger til praksis og give indspark til foreningens Håndbog i Trimmet Byggeri. Relationerne mellem byggeriets aktører kan styrkes gennem et øget samarbejde med byggeriets organisationer samt andre foreninger som Bygherreforeningen, Danske Arkitektvirksomheder, Byggeriets Evalueringscenter m.fl. Endvidere synes det fornuftigt at bibeholde de gode relationer til Boligfonden Kuben samt det internationale Lean Construction netværk.

Den nye bestyrelse vil i løbet af foråret arbejde videre med forslagene i en handlingsplan for Lean Construction-DK.

■
/RSI

Fra venstre: Steen Boesen, Jakob Ravn Thomsen, Henrik Mielke, Bjarne Krog-Jensen, Ivan Maimann, Sven Bertelsen, Håkon Pettersen, Anders Kirk Christoffersen

Årsmøde 2006:

Vision 2020 og Lean Construction - et godt match

Fredag den 7. april afholdt Lean Construction-DK sit andet årsmøde. Der var 130 deltagere fra hele byggebranchen. Temaet var Erhvervs- og Byggestyrelsens nye Vision 2020 for byggeriet og relationen til metoderne og ideerne i Lean Construction/Trimmet Byggeri.

! "Jeg glæder mig over, at byggeriets 'civilsamfund' selv tager fat i byggeriets udfordringer".

Jesper Rasmussen, EBST

Visionen

Første del af årsmødet indeholdt en gennemgang af Vision 2020. Direktør Peter Henningsen, MT Højgaard, der har været en del af den gruppe, der har udarbejdet Vision 2020, gennemgik Visionens ambitioner og udfordringer i forhold til de tre perspektiver: Byggeri med mening for Samfundet, Brugerne og Byggesektoren. Peter Henningsen sagde, at Visionen var ment som en bred vision, der skal virke som ledestjerne for hele byggeriet frem mod år 2020.

Visionen fik derefter kommentarer med fra Vicedirektør Jesper Rasmussen fra Erhvervs- og Byggestyrelsen (EBST). Hans visioner for byggeriet indeholdt blandt andet også, at byggeriet i fremtiden ikke må binde mere arbejdskraft end sektorens størrelse berettiger. Dette stiller igen krav til byggeriets produktivitet. Samtidig skal byggeriet fremover ikke være konjunkturtermostat. I fremtidens byggeri bliver det vigtigt at kunne hente den nyeste og bedste viden ind fra udlandet. EBST barsler desuden med en ny byggepolitisk handlingsplan sidst på året.

Adm. Direktør Jens Klarskov fra Dansk Byggeri kommenterede ligeledes Visionen og efterlyste Længerevarende Strategiske Samarbejder i byggeriet,

hvilket især kan muliggøres af de større bygherrers udbud.

Næstformand i BAT, Arne Johansen, efterlyste fokus på arbejdsulykker og sæsonudjævning og understregede, at hvis det stærke faglige niveau skal holdes i den danske håndværkerkultur, er det nødvendigt at adressere udfordringerne med brug af udenlandsk arbejdskraft og arme & ben firmaer, da disse fænomener hæmmer uddannelse og videreuddannelse af håndværkere og giver byggeriet lavstatus. Endvidere skal bygningsarbejderne klædes på til at håndtere den fremtidige byggeproces.

Hvordan?

Anden halvdel af årsmødet handlede om, hvordan man så imødekommer udfordringerne i Vision 2020. Foreningen havde inviteret en bygherre, en arkitekt, en entreprenør, en leverandør og en ingeniør til at give deres bud på fremtidens processer.

Bygningschef Peter Hauch fra Gentofte kommune fortalte om perspektiverne ved at bruge Lean Construction principperne i arbejdet med byggeri og bygningsdrift i kommunen. Han beskrev endvidere et eksempel på brug af Trimmet Byggeri i en konkret anlægsopgave.

Adm. Direktør Per Feldthaus fra Ar- ▶

! "Det er befriende at se, at Lean Construction-DK ukrukket arbejder fremad mod en fælles samarbejdskultur på tværs af byggeriets aktører"
Arne Johansen, BAT

kitema viste, hvordan arkitektfirmaet arbejder med at inddrage brugere og samfund i deres projektering og værdiskabelse. Med udgangspunkt i Arkitemas kommende domicil i Ørestaden fortalte han om, hvordan arkitekternes arbejdsmetoder bygger på iterationer og kreativitet, der kan være svære at systematisere. Det er en stor udfordring at få mange forskelligrettede krav og hensyn indarbejdet samtidig med, at nye ideer skal afprøves og indarbejdes. Han lagde vægt på den nære interaktion med byggeriets brugere, og at det er dem, der skal være med til at flytte den viden, der handles på baggrund af.

Adm. Direktør fra Enemærke & Petersen a/s, Svend Hartmann fortalte om, hvordan entreprenørvirksomheden i mange år havde arbejdet kulturbetinget med deres processer. Senest har de sat deres stærke håndværkerkultur op mod de mere akademiske tanker i Lean Construction, som de har implementeret i deres måde at arbejde på. Svend Hartmann nævnte håndværkerkultur, team spirit, multisyak og ikke mindst relationsopbygninger som nogle af de vigtige parametre til deres gode byggeproces. Enemærke & Petersen blev i januar 2006 den første vinder af Boligfonden Kubens ProcesPris og har desuden de seneste år også vist meget flotte økonomiske resultater.

Lauritz Rasmussen, Adm. Direktør for Taasinge Træ, nævnte ligesom Sven Hartmann, at systemleverancer i fremtiden kunne være med til at minimere spildet i byggeriet. Han fortalte om deres egne erfaringer med at bygge Bedre og Billigere Boliger, og hvordan individuelle arkitekttegnede løsninger kunne produceres industrielt som bl.a. tagkonstruktionen på Bispebjerg Bakke.

Sidste indlæg kom fra Niras' Adm. Direktør, Carsten Toft Boesen, der mente, at Lean Construction faktisk havde svar på mange af de udfordringer, der ligger i Vision 2020. Han gennemgik desuden, hvordan værdiskabelsesprocessen gennem workshops arbejder med at skabe klarhed i byggeprocessen og gennem samarbejde skaber rum for at trække på hinandens kompetencer.

Lean Construction-DK foreningens formand, Henrik Mielke, rundede årsmødet af med at invitere flere virksomheder til at indgå i arbejdet omkring udviklingen af byggeprocessen og konkludere, at Lean Construction-DK i høj grad arbejder på samme grundlag og værdier som Vision 2020.

Indlægsholderens præsentationer kan downloades fra foreningens hjemmeside på: www.leanconstruction.dk/18249 ■
/RSI

Studiepris 2006:

Trimmet fodboldhold løb med sejren!

Foreningen Lean Construction-DK har valgt at uddele en studiepris til et eksamensprojekt udført ved en af de byggetekniske skoler i Danmark. Projektet skal udmærke sig ved at have arbejdet med problematikkerne i Lean Construction-tankegangen og samtidig gjort sig positivt bemærket med resultater, der kan hjælpe den videre nyskabelse og udvikling inden for området. Prisen er på 10.000 kr.

Studieprisen blev uddelt første gang på Lean Construction-DK's årsmøde den 7. april til projektet "Implementering af Trimmet Byggeri - analyse af barrierer og produkt til forbedring", der er udarbejdet af Bo Nielsen, Karsten Højgaard Larsen og Kasper Meldgaard som deres afgangprojekt ved Ingeniørhøjskolen i Århus. Projektet er udarbejdet i andet halvår af 2005 og bedømt ved eksamen i december 2005 til karakteren 10.

Projektet tildes prisen, da det udmærker sig ved ikke bare at udpege nogle

af de udfordringer dansk byggeri står overfor i forbindelse med indførelsen af Lean Construction, men også har mod på at give et bud på, hvordan disse udfordringer kan 'tackles'.

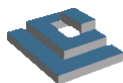
Projektet påpeger, at en af barriererne for udbredelsen og brugen af Lean Construction er manglende viden blandt håndværkerne på byggepladsen. Endvidere konkluderes, at det specielt er de små virksomheder, der ikke er kommet med på Lean Construction toget.

For at imødekomme og overvinde denne barriere foreslås det, at der laves et hæfte, der i et let tilgængeligt sprog kan forklare håndværkerne nogle af byggeriets problematikker og de muligheder som Lean Construction/Trimmet Byggeri tilbyder.

Projektgruppen har givet et bud på, hvordan dette hæfte kan udformes og bruger en fodboldkamp til at illustrere forskellene mellem det traditionelle byggeri og den nye, trimmede byggeproces. ▶

Formand Henrik Mielke med prisvinderne Kasper Meldgaard, Karsten Højgaard og Bo Nielsen

Samtidig med, at projektet kommer med mange gode betragtninger og forslag til måder at forbedre den danske implementering af Lean Construction, skal det noteres, at der kunne arbejdes mere med det teoretiske grundlag, samt at projektet på nogle punkter argumenterer og konkluderer på et forholdsvis spinkelt grundlag. Det udarbejdede hæfte bør endvidere yderligere gennemarbejdes for at afspejle både byggeriets problemstillinger og mulighederne med Trimmet Byggeri, inden det kan bruges i branchen.

Ikke desto mindre er det vurderet, at projektets stærke sider opvejer de

svagere og gør projektet til den rette modtager af Lean Construction-DK's studiepris 2006. Det er især de udpegede barrierer og indsatsen for at formidle Lean Construction ideerne til håndværkerne, som bedømmelsesudvalget finder specielt gode og de mest vægtige grunde for, at netop dette projekt vinder studieprisen.

Tillykke til de 3 vindere!

Projektet og hæftet kan downloades fra www.leanconstruction.dk/18265

■
/RSI

Status for arbejdsgruppen Værdiledelse:

Diskussioner med krudt i!

Af Anders Kirk Christoffersen, Formand for arbejdsgruppen

Arbejdet i værdiledelsesgruppen har været koncentreret om at skabe en dybere forståelse af værdibegrebet og en dybere forståelse af kundebegrebet og den kompleksitet, der ligger på kundesiden.

Samtidig med en række mere teoretiske drøftelser af de mange aspekter af værdi, har der været gode diskussioner om at få operationaliseret værdibegrebet. Målet er at få en dagligdags måde at tænke projekter på, hvor der er en række værktøjer på hylderne, der kan hjælpe aktørerne godt igennem processen. Værktøjer og tænkning er løbende blevet indarbejdet i foreningens Håndbog for Trimmet Byggeri.

Fundamentale spørgsmål

En række helt grundlæggende spørgsmål har været til debat, herunder:

- Hvem er kunden? Er det bygherren, brugeren, samfundet eller?
- Hvilke værdier har kundefloden?

hvordan finder vi dem? hvordan får vi det bedste ud af dem i processen og i produktet? og kan man overhovedet skabe en fælles forståelse af de mange interessenters forskellige værdiopfattelser?

- Hvordan håndterer vi, at værdier skifter over tid, og at opfattelsen af dem er personlig?
- Hvordan kan den kreative værdiformulerende proces og den produktionsrettede byggeproces kittes sammen, så der skabes den bedste arkitektur og den bedste kvalitet i udførelsen samtidig med, at produktionen af bygværket foregår uden spild? Hvornår er "point of no return", og hvordan fastlægger vi det i de enkelte projekter?
- Hvordan er værdierne egentlig i spil? ►

Når de formuleres i de tidlige faser? Når de skabes i udførelsen? Når de bruges/konsumeres i bygværkets levetid? eller i alle situationer, og hvordan forholder man sig så til det?

Spørgsmål, der er rigtig meget ”krudt” i, og som har givet anledning til livlige diskussioner og forskelligartede synspunkter henigennem året. Gruppens brede sammensætning med stort set alle branchens aktører repræsenterede har borget for, at mange synspunkter på værdibegrebet har været inde over og kvalificeret diskussionerne og de resultater, der er blevet indarbejdet i Håndbogen.

Resultater

Efter årets arbejde i gruppen, er de primære resultater, at der:

- Er opnået en dybere forståelse af værdibegrebet og kundefladens interesser og hvordan de håndteres.
- Er opnået en dybere forståelse af hvordan man mentalt/teoretisk og praktisk kan samarbejde de kreative rammesættende faser med de mere produktionsrettede faser, og tage vare på den læring som ethvert projekt repræsenterer.
- Er fokus på værdiuniverset i bred forstand, herunder på de værdier, der realiseres i projektets forløb fra projektet starter som en idé hos en kunde, til det afleveres klar til brug (eller konsum som vi kalder det i den nye byggeproces) samt et fokus på brugen af værdierne i bygværkets levetid.
- Er beskrevet en teoretisk forståelse af værdibegrebet i Håndbogen, og at der tillige er beskrevet en række metoder og værktøjer til den mere praktiske projektrettede håndtering af værdierne.

Flere udfordringer

Selvom vi synes, at vi er nået langt med værdiledelsen i gruppen, ligger der dog stadig en række udfordringer for gruppen i den kommende tids arbejde.

Der er stadig en række teoretiske forståelser, der skal arbejdes videre med, ligesom der ikke mindst ligger en opgave i at få formuleret praktiske eksempler på værdiledelsesmetoden og dennes anvendelse, så disse eksempler kan supplere Håndbogens værdikapitel og give brugerne af Håndbogen en enkel tilgang til værdiledelse og alle de elementer begrebet indeholder.

Derudover har gruppen haft overvejelser om, hvor vidt det vil være af værdi at gennemføre en markedsundersøgelse af, hvilke værdier kunderne har. Denne undersøgelse kunne i givet fald medvirke som en slags øjenåbner til branchens aktører og give os inspiration i det videre arbejde - også selv om vi godt ved, at hvert projekt i større eller mindre omfang er unikt, og at værdiopfattelsen er personlig og ændrer sig over tid.

Der er således nok at arbejde videre med, og én ting er sikker, det står mere og mere klart, at arbejdet med værdierne er helt afgørende for at få skabt en værdioptimeret byggeproces, som samtidig magter at bygge uden unødigt spild. Det største spild er i den forbindelse at bygge noget, der kunne have været bedre for de samme ressourcer. ■

Første ProcesPris til Enemærke & Petersen

Hvis en holdånd er noget der kan mærkes, var den ikke til at tage fejl af den 11. januar 2006, da entreprenørvirksomheden Enemærke & Petersen a/s vandt ProcesPrisen 2005.

"Prisen vi modtager i dag får vi på grund af vores holdindsats. Her arbejder vi alle sammen, og derfor vil jeg gerne takke alle medarbejdere. Det er en meget stor opmuntring for os alle", sagde en tydelig glad direktør, Svend Hartmann, ved overrækkelsen.

ProcesPrisen uddeles af Boligfonden-Kuben i samarbejde med Lean Construction-DK. Prisen er på 125.000 kr. der skal bruges til et kunstnerisk arbejde, der illustrerer en proces.

Hos Enemærke & Petersen hersker en permanent udviklingskultur, som involverer alle medarbejdere i en stadig stræben efter at gøre tingene lidt bedre og smartere. Derfor går den første ProcesPris til det ekspanderende og fremgangsrige byggefirma i Ringsted.

Permanent udviklingskultur hos Enemærke & Petersen

På tre felter har Enemærke & Petersen manifesteret en for byggebranchen unik virksomhedspræstation:

- Stærke værdier, som bliver taget for pålydende af alle i virksomheden.
- En stærk fælles kultur for håndværkere og funktionærer.
- Og en vedvarende stræben efter til stadighed at gøre tingene bedre og smartere, som har lejet sig i en permanent udviklingskultur.

Adm. Direktør Svend R. Hartmann forklarer her, hvad der ligger bag:

"Vi har altid arbejdet efter nogle fælles principper og værdier. Ved hjælp af dem har vi gennem årene udviklet en række måder at gøre tingene på. Først i de senere år - især gennem vores deltagelse i BygSol initiativet - er vi blevet opmærksomme på, at vi har skabt noget, som på een gang både er unikt og dog samtidig i tråd med nogle af de udviklingstendenser, man ser inden for fx Lean Construction. Nu har vi sat os for at skrive ned, hvad det er, vi gør, sådan at vi også selv kan arbejde mere bevidst med at udbrede det i alle dele af virksomheden."

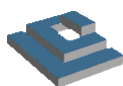
Enkelthed, kvalitet og helhed

"Enkelthed, Kvalitet og Helhed er ledetråd for alt, hvad vi gør i virksomheden. Vi prøver meget bevidst at få tingene ned på jorden, så alle kan forstå dem. Vi er ultimativ i vores krav til kvalitet og vil ikke aflevere noget, vi ikke kan stå inde for", fortsætter Svend Hartmann.

"Samtidig har vi altid taget afstand fra den stærke opdeling i funktionærer og håndværkere, man ofte ser i byggebranchen. Håndværkerne har lige ▶

Daværende formand for Lean Construction-DK, Peter Henningsen og direktør Svend Hartmann ved prisoverrækkelsen

! "Når alt kommer til alt er det et spørgsmål om man tør og vil - og om man tror på det!"

så gode ideer som funktionærer, og de ved ofte mere om de praktiske forhold ved udførelsen. Derfor prøver vi at inddrage håndværkerne mest muligt, både i tilrettelæggelsen af opgaverne og i at forbedre vores processer og værktøjer."

Hos Enemærke & Petersen har man et ganske stort antal medarbejdere med høj anciennitet, også blandt de timelønnede, og man gør en del for at skabe sammenhold gennem firmafester, sportsarrangementer mv, hvor såvel funktionærer som timelønnede deltager med ledsager, hvilket man tillægger stor betydning for samarbejdet i hverdagen. "En del af det er selvfølgelig kulturbårent, men for det meste gælder, at det i bund og grund er et spørgsmål om ledelse. Om at træffe en beslutning, lægge en strategi - og føre den ud i livet. Når alt kommer til alt er det et spørgsmål om man tør og vil - og om man tror på det!" siger Svend Hartmann.

Processer for tilbud, planlægning og udførelse

Tilbud kalkuleres centralt og med så stor nøjagtighed i opmålingen, at den senere kan bruges til indkøb og leverancestyring. Som regel medvirker leverandørerne og fagentreprenørerne også.

Efter en opgave er vundet bruges der stor kraft på at overdrage den fra kalkulationen til byggeledelsen – ofte flere dage i internat. Her justeres løsninger og der udarbejdes en procesplan. Kendes sjakket inddrages det i planlægningen og projektgennemgangen, og under alle omstændigheder besøger sjakket byggepladsen en uges tid før de skal starte for at vurdere forholdene.

Indkøb foretages i et samarbejde mellem indkøbschefen og byggelederen. Der findes årsaftaler med de store leverandører, men der forgår også en del sjakren for at udnytte spotpriser. Men på den anden side vises der også en vis respekt for leverandørerne, fx

betales der altid til tiden, uanset at der hænger en reklamation.

Der er tradition for, at fagene selv koordinerer i højre grad end man ellers ser, hvilket blandt andet kan skyldes, at de alle er ansat i samme sektion i organisationen, hvorfra sjakkene udlånes til det enkelte projekt, hvor de alene refererer til byggeledelsen.

Det virker også som om den store åbenhed og den flade organisation bevirker, at der kommer langt flere forslag fra folkene end ellers.

En løbende udvikling

Tidligere var man i virksomheden ret lukket om forretningsmetoder mv, men i dag har man åbnet op. Fx deltager direktøren gruppearbejde i Institut for Fremtidsforskning, ligesom man deltager aktivt i arbejdet i Lean Construction-DK.

Man har endnu ikke selv systematisk indført Lean Construction, men har en række af elementerne. Nu arbejder man med de først projekter, hvor hele systematikken tages i brug, og man vil hen ad vejen så udvikle sit eget koncept.

Den rigtige prisvinder

"Valget af Enemærke og Petersen som modtager af den første ProcesPris kan måske overraske nogle, for det er vel ikke den virksomhed, der tydeligst har markeret sig som "lean" i Lean Construction forståelsen. Bruger vi derimod ordet trimmet, er sagen en anden. For her er der tale om en veltrimmet virksomhed, der år efter år præsterer resultater i branchens top, hvilket man kun kan gøre med en god proces", lød det fra Sven Bertelsen fra Lean Construction-DK, der efter en gennemgang af firmaets særlige kompetencer var sikker på, at man med Enemærke & Petersen havde fundet den rette vinder.

Kilde: www.boligfonden.dk

RFID - ny teknologi i byggeriet

Af Pernille Walløe, Teknologisk Institut

Virksomheder, der arbejder med logistik og SCM (Supply Chain Management) er blevet opmærksomme på, at RFID (Radio Frequency Identification) rummer et betydeligt potentiale for opnåelse af hidtil usete fordele og effektiviseringsgevinster indenfor sporing af enheder, øget lagerstyring, udvidet sikkerhed, beskyttelse af produkter mod forfalskninger mv.

Hvad er RFID?

RFID-tags er små radiobrikker, der trådløst kan overføre deres id-nummer til en læser, som typisk kan række op til et par meter. Mærkerne er tænkt som afløser for de strekkoder, der i dag findes på stort set alle varer. Fordelen ved disse RFID-tags er, at man løbende og automatisk kan holde styr på alle genstande, der befinder sig i nærheden af en læser.

I fremtidens butik behøver kunderne faktisk ikke at gå til kassen og betale. Med den indbyggede chip kan man nøjes med at gå igennem en sluse, hvor alle varer, der passerer, bliver registreret. Kunden behøver blot at godkende beløbet, som så vil blive trukket på kundens kreditkort. Det, der i øjeblikket er begrænsningen for systemets udbredelse er, at radiobrikkerne koster knapt 2 kroner pr. stk.

Byggeriets opførelsesfase bliver i fremtiden digitaliseret

Hos en producent af betonelementer, DALTON A/S i Aarhus, har man forsøgsomt indstøbt RFID-tags i betonelementer. Man kan således aflæse de indlagte informationer overalt og på et hvilket som helst tidspunkt. Det kan være information om elementets identifikationsnummer, egenvægt, geometriske størrelse osv.

Betonelementer kan også forsynes med en slags intelligens, så det for

eksempel bliver muligt via et kameraøje og 3D teknologi, at kigge igennem en væg for at se, hvordan skjulte el-installationer er placeret. Ydermere kan det via netværksbaserede installations-systemer og via Internettet blive muligt at kontrollere alle sine elektriske installationer derhjemme eller for så vidt fra ferierejsen.

Første RFID Testcenter

Teknologisk Institut etablerede sidste år det første danske test-center for RFID. Det er et internationalt forskningsbaseret RFID-testlaboratorium, som kan sikre og dokumentere faktisk læsbarhed af RFID-mærkede paller på truck, samt transportemballager på transportbånd ved kalibrerede hastigheder i overensstemmelse med EPC Global Inc.'s og kundernes krav. I fremtiden vil centret også arbejde for at udvikle brugen af RFID i byggeriet. ■

KALENDER

Dato	Emne
16.05.2006	Medlemsmøde: Trimmet Projektering Teknologisk Institut, Århus
22.-23.05.2006	Konference: EGLC-3 Universitetet i Delft, Holland http://www.obom.org/EGLC/index.html
Juni 2006	Medlemsmøde: Værdiskabelse Niras, Århus
Juni 2006	Medlemsmøde: Det Digitale Byggeri og Lean Construction Teknologisk Institut, Taastrup
25.-27.07.2006	Konference: IGLC-14 Santiago, Chile http://iglc.net/conferences/2006

Herudover er der løbende en række aktiviteter i foreningens 3 arbejdsgrupper: Værdiledelse, Leveranceteam og Samarbejde på byggepladsen.

Læs mere om arrangementerne og tilmeld dig på www.leanconstruction.dk